

10. Сі Даофен. Методика використання інноваційних технологій у підготовці майбутніх учителів музики до співацької діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання» / Сі Даофен. – Київ: Нац.пед.ун-т ім. М.П.Драгоманова, 2015. – 21 с.

11. Стеценко К.: Спогади. Листи. Матеріали / сост., вступ. ст. й прим. Федотов Є.С. – К.: Муз. Україна, 1981. – 480 с.

12. Судзуки С. Возвращенные с любовью: Классический подход к воспитанию талантов / С. Судзуки. – М.: Попурри, 2005. – 192 с.

13. Сюй Чже. Формування національних цінностей у студентів музичних спеціальностей у навчально-виховному процесі університету: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Сюй Чже. – Київ: Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, 2014. – 23 с.

14. Тавровський Ю.В. Загадки «японського духу» / Ю.В. Тавровський. – М.: Сов. Россия, 1989. – 126 с.

Гладун Л.І.

старший науковий співробітник

Музею класика єврейської літератури Шолом-Алейхема,

Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав»

РОБОТИ В. ВАЙНШТОКА В КОЛЕКЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНОГО ЗАПОВІДНИКА «ПЕРЕЯСЛАВ»

У статті проаналізована колекція дерев'яних скульптур малих форм Володимира Йосиповича Вайнштока. Важливим аспектом дослідження є введення в науковий обіг музейних предметів фондової інвентарної групи «Ш» (Шолом-Алейхем), які є складовою частиною колекції Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (далі НІЕЗ «Переяслав»).

Мета дослідження – дослідити роботи В. Вайнштока, створені за творами класика єврейської літератури Шолом-Алейхема.

Шолом-Алейхем (Соломон Нохумович Рабинович) народився у м. Переяславі Полтавської губернії 2 березня 1859 року, провів у ньому найкращі роки свого дитинства і юності. Шолом-Алейхем – Мир Вам! Саме з таким ім'ям він прийшов у літературу і став найулюбленішим народним письменником.

У вересні 1978 року в Переяславі-Хмельницькому відкрив двері для відвідувачів перший в Європі Музей класика єврейської літератури Шолом-Алейхема. В музеї зібрана унікальна колекція експонатів, які розповідають про культуру та традиції єврейського народу, а головне – про життя і творчість письменника, доля якого тісно переплелась з Україною. Переважна більшість збірки формувалася за шляхом дарунків єврейських родин. Значну кількість матеріалів передали до музею А. Чубинський, кияни С. Хаслер, С. Бенціанов, дружина письменника Ю. Смолича, вдова відомого художника З. Толкачова. Також в архіві М. Сікорського є листи, з якими він звертається у Москву та лист-звернення в обласну бібліотеку міста Чернівці посприяти у зборі матеріалів (друкованих видань), пов'язаних з життям та творчістю Шолом-

Алейхема [2, с. 94]. В експозиції музею представлені книги, родинні фотографії, листи, твори мистецтва, єврейські періодичні видання російською мовою кін. XIX – поч. XX ст. На особливу увагу в музеї заслуговують літографії та автолітографії відомих художників З. Толкачова та М. Горшмана, виконані за мотивами творів класика єврейської літератури Шолом-Алейхема. В експозиції також представлені твори письменника різних років видання, афіші п'єс, які ставилися на сценах театрів м. Одеси, м. Києва та фото акторів.

До творчості письменника, публіциста, критика Шолом-Алейхема зверталися не тільки знані мистці, нею захоплювались і самобутні автори. Його твори уже багато років надихають на творчість не одне покоління майстрів. Фондова колекція НІЕЗ «Переяслав» нараховує 8 дерев'яних скульптур і скульптурних груп В. Вайнштока, які створені за творами Шолом-Алейхема. До музейної збірки роботи самобутнього автора надійшли в 1986 р.

Робота з науково-фондовою документацією (протоколи фондово-закупівельної комісії, акти приймання, інвентарні картки), на жаль, дала можливість здобути зовсім мало інформації про автора. Проживав Володимир Йосипович Вайншток у м. Могилів-Подільський Вінницької області. Працював робітником, після виходу на заслужений відпочинок створив серію робіт, в яких увіковічив у дереві літературний спадок Шолом-Алейхема. В його скульптурах погляд на життя єврейської громади – ремісників і торговців, старих людей і дітей з їх проблемами та маленькими радощами. Через призму робіт майстра по дереву ширше розкриваються грані творчості Шолом-Алейхема.

Скульптури В. Вайнштока дають можливість доторкнутись до глибокого коріння єврейського народу і багатства його традицій. розкривають світ жителів «штетла» – єврейського містечка кін. XIX – поч. XX ст.

Скульптури й скульптурні групи В. Вайнштока зберігають природний колір матеріалу – дерева. Лише деякі елементи одягу та інструменти ремісників пофарбовані, що надає довершеності та реалістичності композиціям.

Герої творів Шолом-Алейхема у роботах різьбяря постають перед нами працюючими, життєрадісними. Тев'є-молочар – один з найяскравіших образів у творчості письменника. Над повістю автор працював довго з 1894 по 1916 рік. Оптимізм, почуття гумору, мудрість Тев'є-молочара майстер по дереву передав у своїй роботі. В його подібі він уособив єврейський народ, з його бідами й проблемами, але з вірою в краще майбутнє.

У скульптурній групі «Шимек і Бузя» легко впізнати персонажів повісті «Пісня пісень», над якою Шолом-Алейхем працював в 1909-1911 рр., публікуючи її частинами під різними назвами. Як герої повісті єврейського письменника, так і герої В. Вайнштока – закохані молоді люди, випромінюють щастя і віру у вічне кохання. Автору робіт дуже добре вдалося передати ліричний настрій персонажів.

Складна багатофігурна скульптурна група «Весілля у брата Елі. Танець «Фрейліх» створена за твором Шолом-Алейхема «Хлопчик Мотл». Композиції притаманні оригінальність і реалістичність. У роботі автор відтворив світ маленьких радощів єврейського багатостраждального народу. Традиційний

єврейський гурт музик – скрипаль, барабанщик, контрабасист і трубач передають колорит і красу єврейського весілля, а чотири жіночі фігури в танці, його гармонійно доповнюють.

Частина робіт В. Вайнштока презентує нам образи ремісників – типових представників єврейського містечка. У роботах майстра сюжети із зображенням ремісників за роботою, в розмові. Персонажі В. Вайнштока зображені реалістично, що змушує звернути увагу на різні деталі: риси обличчя героїв, особливості їх ремесла, традиційний єврейський одяг, інструменти й предмети, які їх оточують. Скульптури «Ремісники з Касрилівки», «Ремісники», «Менахем Мендель. Кравець з козою», «Ремісники. Кравець» з м'яким гумором відтворюють світ тогочасного єврейського суспільства.

Каталог

1. КН-17963 Ш-447 Скульптура «Тев'є-молочар». Автор В. Вайншток м. Могилів-Подільський 1986 р. На підставці із оргскла зображений селянський віз, в який запряжений кінь. На возі спереду сидить чоловік, який поганяє коня, позаду нього – бідони і бочки. Дерево, оргскло, метал, ручна робота. Д. – 28,5 см. ш. – 8,5 см. [1]

2. КН-17964 Ш-448 Скульптурна група «Весілля у брата Еля. Танець «Фрейліх». Автор В. Вайншток. м. Могилів-Подільський 1986 р. На підставці із оргскла зображені 4 жіночі постаті, які стоять у колі та 4 фігурки чоловіків-музикантів: скрипаль, барабанщик, контрабасист, трубач. Дерево, оргскло, ручна робота. Д. – 42 см., ш. – 12,5 см. [1]

3. КН-17965 Ш-449 Скульптура «Хлопчик Мотель і брат Еля і друг Піня». Автор В. Вайншток. м. Могилів-Подільський 1986 р. На підставці із оргскла зображені два чоловіки, один в кепці, інший – в капелюсі. На задньому плані хлопчик в коротких штанах і сорочці. Дерево, оргскло, ручна робота. Д. – 14,5 см., ш. – 13 см. [1]

4. КН-17966 Ш-450 Скульптурна група «Шимек і Бузя». Автор В. Вайншток. м. Могилів-Подільський 1986 р. На підставці із оргскла зображені жінка і чоловік. Жінка одягнута в сукню стоїть, піднявши руки до голови, чоловік одягнений в костюм, піджак накинутий на плече. Дерево, оргскло, ручна робота. Д.– 12,5 см., ш. – 7,5 см. [1]

5. КН-17967 Ш-451 Скульптура «Ремісники». Автор В. Вайншток. м. Могилів-Подільський 1986 р. На підставці із оргскла зображені два чоловіки. Один робітник стоїть біля ковадла, інший біля столярного верстака. На задньому плані, на металевій стойці висять інструменти. Дерево, оргскло, метал, ручна робота. Д. – 20 см., ш. – 12 см. [1]

6. КН-17968 Ш-452 Скульптурна група «Ремісники із Касрилівки». Автор В. Вайншток. м. Могилів-Подільський 1986 р. На підставці із оргскла зображені столяр за деревообробним верстаком і швець, перед столиком з інструментами. Дерево, оргскло, метал, ручна робота. Д. – 18 см., ш. – 13 см. [1]

7. КН-17969 Ш-453 Скульптура «Ремісники. Кравець». Автор В. Вайншток. м. Могилів-Подільський 1986 р. На підставці із оргскла зображений кравець, який сидить перед швейною машинкою. На задньому плані манекен, на якому

незакінчений виріб майстра. Дерево, оргскло, тканина, ручна робота. Д. – 13 см., ш. – 12 см. [1]

8. КН-17965 Ш-454 Скульптура «Менахем Мендель. Кравець з козою». Автор В. Вайншток. м. Могилів-Подільський 1986 р. На підставці із оргскла зображено двох бородатих чоловіків. Один з них в костюмі, капелюсі стоїть, схилившись на парасольку. Другий в сюртуку, кепці, з палицею тримає на мотузці козу. Дерево, оргскло, ручна робота. Д – 25 см., ш. – 12 см. [1]

Список використаних джерел:

1. Фонди Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». Інвентарна книга Ш № 1.

2. Грудевич Т.В. Проблема збереження етнічності у листуванні М.І. Сікорського: міжнародний вимір // Наукові записки з української історії. Переяслав-Хмельницький, 2017. Вип. 42. С. 91–96.

Зінчук О.О.

художник-реставратор,

Львівська філія

Національного науково-дослідного реставраційного центру України;

магістр реставрації творів мистецтва, випускник аспірантури,

Львівська національна академія мистецтв

Науковий керівник: Панфілова Т.О.

доктор історичних наук

УЧАСТЬ ТОВАРИСТВА IWS GLOBE У ПРОЕКТАХ З НАГОДИ СВЯТКУВАННЯ 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИКОЛИ ЛУКАША

Микола Лукаш (1919-1988) – видатний перекладач ХХ сторіччя, поліглот, мовознавець та лексикограф. Микола Лукаш є автором понад 3500 перекладів з майже двох десятків мов. Автор оригінальної поезії та мовознавчих статей, що також розробляв лексикографічний проект.

Микола Лукаш зазнав утисків у часи репресій з боку радянської влади, проте своєю кропіткою працею старався реанімувати українську мову після спотворення цензурою.

Учасники української міжнародної акварельної спільноти International Watercolor Society (далі IWS) мали можливість упродовж 2019 року взяти участь у декількох проектах з нагоди святкування 100-річчя з Дня народження відомого українського перекладача та поета Миколи Лукаша [1].

В рамках проведення II Міжнародного фестивалю співаної поезії «Lviv Music & Poetry Week», 6-12 травня у Львові у Львівському Палаці мистецтв відбулось відкриття масштабної міжнародної виставки акварельних робіт «Акварельні монологи». В цей день також відбувся конкурс на кращу акварельну ілюстрацію виконану за мотивами сюжетів творів Миколи Лукаша [1].